

عنوان مقاله:

دیدگاه کلامی سعدی در باب گزاره های اخلاقی در گلستان

محل انتشار:

جشنواره علمی فرهنگی «آموزگار ادب» گرامیداشت سعدی (سال: 1393)

تعداد صفحات اصل مقاله: 10

نویسنده:

لیلا رجب نسب - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی

خلاصه مقاله:

علم اخلاق و فلسفه ی اخلاق، در جهان اسلام با پیدایش علم کلام مورد توجه اندیشمندان اسلامی قرار گرفت. اختلافات مذهبی که پس از رحلت پیامبر (ص) یا به عقیده ی عده ای در همان زمان حیاتشان به وجود آمده بود، به عنوان یک مشکل اساسی همیشه در جامعه ی اسلامی وجود داشته است و همین امر باعث پدید آمدن نحله ها و رویکردهای مختلفی در مقولات دینی و هستی شناسی دین مدارانه شد. شخصیت سعدی شیرازی و شیوه و سلیقه ی کلامی - اخلاقی او یکی از تجلیگاه های این تکثر در بینش اسلامی است. سعدی یک معلم اخلاق است و این در کتاب مشهور گلستان نمود بسیاری دارد؛ تعالیم اخلاقی، برگرفته از باورهای دینی و کلامی او است. در این مقاله با تبیین گزاره های اخلاقی مورد توجه اخلاق شناسان در علم اخلاق، سعی شده مبانی فکری سعدی در گلستان با توجه به گرایش های کلامی او - فرقه ی اشعری - چون حسن و قبح افعال، نیت، غایت اخلاق، اطلاق و نسبیت اخلاق و اجبار یا اختیار بررسی شود. در نتیجه مشخص شد که از آنجا که وی شاعری سنی و اشعری مسلک است، برای اثبات احکام و گزاره های اخلاقی به شرع تمایل دارد و معتقد است تربیت در انسان ذاتی است و اگر فردی اصل ناپاکی داشته باشد، حتی با هم نشینی بزرگان هم قابل اصلاح نیست؛ او به سرنوشت محتوم و غیر قابل تغییر، تقدیر و اینکه انسان جز پذیرفتن هیچ اختیاری ندارد معتقد است و همین امر تبیین او از گزاره های اخلاقی را رقم می زند.

کلمات کلیدی:

سعدی شیرازی، گلستان، علم اخلاق، علم کلام، اشعری گری

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/359997>

